

Raport științific

privind implementarea proiectului în perioada ianuarie – decembrie 2012

Referitor proiect

Titlul proiectului: **„Cartea românească veche în Imperiul Habsburgic (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale”**

Cod proiect PN-II-ID-PCE-2011-3-0314

Contract de finanțare 84/05.10.2011

Perioada de derulare 2011-2014

Director de proiect: Prof. Univ. Dr. Eva Mârza

Etapa II- 16.12.2011-15.12.2012

Valoarea finanțării alocate anului bugetar 2012 corespunzător etapei II: 325.242 lei

Proiectul aflat în derulare în etapa a doua (16.12.2011-15.12.2012) urmărește realizarea unui repertoriu al cărții românești vechi (CRV) din Imperiul Habsburgic în perioada 1691-1830. Conceptul cheie al proiectului – cartea românească veche- are în vedere cartea tipărită în limba română indiferent de loc și cartea tipărită de un autor român indiferent de limba de publicare și de loc, în perioada 1691-1830. Obiectivul-general al proiectului este cunoașterea imaginii, conținutului și rolului cărții românești vechi într-un areal istoric care cuprinde cea mai mare parte a Europei centrale și centro-estice (România, Austria, Ungaria, Bulgaria, Slovacia, Ucraina, Polonia, Italia, fostul spațiu iugoslav, Cehia), pe baza unei investigații exhaustive, între limitele cronologice amintite.

Tema de baza face parte dintr-un domeniu vast din istoria culturii românești ca parte integrantă a culturii sud-est europene cu particularități și specific, extrem de puțin cunoscut în spațiul european. În cadrul proiectului aflat în derulare se urmărește pentru prima dată, în mod sintetic și sistematic pe un segment cronologic extins (anii 1691-1830), înregistrarea și interpretarea tuturor evidențelor privind cartea românească veche.

Pentru Etapa II-anul 2012 (16.12.2011-15.12.2012) s-a urmărit respectarea Calendarului de activități din cererea de finanțare aprobată, pentru asigurarea coerenței în cercetare la nivelul întregului colectiv, în vederea îndeplinirii obiectivelor. Prioritățile anului 2012 au avut în vedere, conform planificării, următoarele activități științifice:

1. Identificarea cărții românești vechi din spațiul Imperiului Habsburgic (1691-1830).
2. Diseminarea rezultatelor cercetării.

1. Activități de cercetare, stadii de documentare efectuate, corespunzătoare activităților proiectului

1.1 Internaționale

Eva Mârza, Štátna Vedecká knižnica, Banská Bystrica, 8-9.11.2012: documentare în vederea completării informației privind dezvoltarea tiparului din Slovacia și Cehia, Austria, perioada 1691-1830 – completarea bibliografiei din ultimele decenii.

Eva Mârza, Štátna Regionálna knižnica, Trenčín, 12-20.11. 2012 documentare în vederea completării informației privind dezvoltarea tiparului din Slovacia și Cehia, Austria, perioada 1691-1830 – completarea bibliografiei din ultimele decenii.

1.2 Naționale

Ioan Chindriș, Identificarea și descrierea primară a cărților românești vechi din aria tematică a proiectului: 100 titluri, București, Putna, iunie 2012.

Niculina Iacob, Identificarea cărților românești vechi din aria tematică a proiectului existente în Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” din Galați. S-au identificat 170 de titluri în fondul de carte veche al acestei biblioteci. Perioada: decembrie 2011 – ianuarie 2012.

Otilia Urs, Activitățile de cercetare în vederea atingerii obiectivelor propuse în cadrul proiectului pentru perioada prezentată au fost desfășurate la Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca și la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga din Cluj-Napoca. Rezultatele investigațiilor întreprinse s-au concretizat în: identificarea centrelor tipografice din spațiul românesc aparținătoare Imperiului Habsburgic, întocmirea unei hărți reprezentative cu centrele tipografice românești din Imperiul Habsburgic, alcătuirea listelor de tipărituri corespunzătoare centrelor tipografice din spațiul românesc, identificarea deținătorilor (bibliotecilor deținătoare) pentru exemplarele complete

ale CRV-urilor ce urmează a fi descrise, stabilirea modelului de descriere al CRV-urilor, tehnoredactare a fișelor de descriere a CRV-urilor.

Anca Elisabeta Tatay, activitate de documentare la Biblioteca Sfantului Sinod, Bucuresti, iunie 2012. Activitate de documentare la Biblioteca Nationala a Ungariei (Országos Széchényi Könyvtár), noiembrie 2012.

Ana Maria Roman Negoj, activitate de documentare la Biblioteca Nationala a Romaniei, august 2012.

2. Activități de diseminare: rezultate științifice obținute

Rezultatele obținute de la demararea proiectului au fost grupate conform prezentării de mai jos:

2.1 Participarea membrilor echipei proiectului la manifestări științifice de specialitate organizate de foruri academice recunoscute.

2.1.1 Internaționale

Eva Mârza, *The Transylvanian princes' patronage over the old romanian books: cultural and political significances*, conferința internațională "16th century in the reflection of literary culture"; 6-7.11.2012, Slovacia, Štátna Vedecká Knižnica, Banská Bystrica.

Anca Elisabeta Tatay, *Reprezentarea primului fratricid în grafica de carte românească veche de la Buda (1818)*, în cadrul Simpozionului Internațional „Academician Silviu Dragomir (1888-1962)-50 de ani de la trecerea în eternitate”, Deva, 10-11 februarie 2012.

Anca Elisabeta Tatay, *L'image de la femme dans les textes et l'illustration d'un calendrier, apparue à Buda en 1817*, în cadrul Simpozionului Internațional "Cartea. România. Europa", ediția a V-a, organizat de Biblioteca Metropolitană București, Mamaia, 23-27 septembrie 2012.

2.1.2 Naționale

Eva Mârza, *Tipograful vienez Josef Lorenz Kurzböck și cartea românească veche, vector al identității culturale*, conferința "Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale", Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia.

http://www.uab.ro/sesiuni_2012/bibliologie_2012/index.htm

Ioan Chindriș, Simpozionul național „Școala Ardeleană”, ediția a VII-a, Oradea, 18-19 mai 2012, comunicarea *Un primat literar: Imitatio Christi a lui Thomas Kempis, în trei variante românești la Blaj* (colaborare cu Niculina Iacob).

Niculina Iacob, Ioan Chindriș, Samuil Micu și Dimitrie Cantemir. Filație și originalitate în opera istorică, conferința "Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale", Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia. http://www.uab.ro/sesiuni_2012/bibliologie_2012/index.htm

Otilia Urs, *Prețul legăturilor de carte în însemnările din fondul CRV al Bibliotecii Academiei Române din Cluj-Napoca* – Conferința națională *Zilele Academice Clujene* – Biblioteca Academie Române Cluj-Napoca, desfășurată la Cluj-Napoca între 21-26 mai 2012.

<http://www.acad-cluj.ro/contents/evenimente/program%20zilele%20academice%202012.pdf>

Otilia Urs, *Însemnările de carte în Fondul de Carte românească veche din Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca*, conferința "Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale", Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia.

http://www.uab.ro/sesiuni_2012/bibliologie_2012/index.htm

Anca Elisabeta Tatay, *Ipostaze ale femeii în imaginile Calendarului de la Buda din 1817*, în cadrul Simpozionului Național de Istoria Artei *110 ani de la nașterea acad. Virgil Vătășianu*, organizat de Institutul de Arheologie și Istoria Artei al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca, 18-19 mai 2012.

Anca Elisabeta Tatay, *Frontispicii și vignete din cartea veche românească de Buda (1780–1830)*, Conferința națională *Zilele Academice Clujene* – Biblioteca Academiei Române Cluj-Napoca, desfășurată la Cluj-Napoca între 21-26 mai 2012.

<http://www.acad-cluj.ro/contents/evenimente/program%20zilele%20academice%202012.pdf>

Anca Elisabeta Tatay, *Gravurile din cartea lui Solomon Gessner, Moartea lui Avel, Buda, 1818*, în cadrul Simpozionului *Școala Ardeleană*, Ediția a VII, Oradea, 18-19 mai 2012.

Anca Elisabeta Tatay, *Rolul tipografie universității din Buda la dezvoltarea culturii românilor ardeleni*, în cadrul conferinței „Cuius Regio. An analysis of the cohesive and disruptive forces destining the attachment of (groups of) person and the cohesion within regions as a historical phenomenon. Transylvania in Eighteenth Century” (Proiect Eurocores), la Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia în perioada 5-6 octombrie 2012.

Anca Elisabeta Tatay, *Povestea văduvei bolnave. O contribuție importantă la formarea mitului bunului împărat în spațiul transilvănean*, în cadrul Sesiunii științifice anuale dedicate Zilei Naționale a României organizate de către Muzeul Unirii din Alba Iulia, în perioada 22-23 noiembrie 2012 (în colaborare cu Ioan Cristinel Roman Negoii).

Anca Elisabeta Tatay, Text și imagine în cărțile de economie de la Buda (1810-1823), conferința "Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale", Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia. http://www.uab.ro/sesiuni_2012/bibliologie_2012/index.htm

Ana Maria Roman-Negoii, Ioan Cristinel Roman-Negoii, O dizertație despre reformismul iosefin în Transilvania publicată la Jena în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, conferința "Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale", Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia. http://www.uab.ro/sesiuni_2012/bibliologie_2012/index.htm

2.2 Studii, articole publicate/în curs de publicare în Reviste de specialitate acreditate

2.2.1 Reviste internaționale

Eva Mârza, Iacob Mârza, *La correspondance de Timotei Cipariu – source pour la recherche du livre roumain ancien*, în ANNUARIO dell'Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica di Venezia, Casa Editrice dell'Accademia Romena/Istituto Romeno Di Cultura E Ricerca Umanistica, X-XI, 2012, p. 335-344.

Ioan Chindriș (colaborare cu Anca Elisabeta Tatay), *An Armenian Man of Culture and Artist from Transylvania. Zacharias Gábrus (Zacharija Gabrušjan) and his Heraldic Manuscript*, în „Series Byzantina. Studies on Byzantine and Post-Byzantine Art”, volume IX, Warsaw, 2011, p. 139-143.

2.2.2 Reviste naționale

Eva Mârza, *Tipărituri de la Trnava în biblioteci transilvane ale celui de al XIX-lea secol*, în *Revista Transilvania*, serie nouă, 2012, nr. 5-6, p. 128-132, ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS. <http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro.html>

http://www.cnsc-nrc.ro/wp-content/uploads/2011/12/dom_rev_7.pdf

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

Niculina Iacob, Ioan Chindriș, *Cinci versiuni românești ale Sfintei Scripturi în Blajul greco-catolic. Filiație și originalitate (I)*, în *Revista Transilvania* serie nouă, 2012, nr. 5-6, p. 51-58, ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

Niculina Iacob, Ioan Chindriș, *Cinci versiuni românești ale Sfintei Scripturi în Blajul greco-catolic. Filiație și originalitate (II)*, în *Revista Transilvania* serie nouă, 2012, nr. 9, p. 33-39, ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

Niculina Iacob, Ioan Budai-Deleanu într-o lectură, pe alocuri, infidelă, în *Revista Transilvania* serie nouă, 2012, nr. 10, p. 23-31. ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

Otilia Urs, *Tipăriturile românești din sec. XVI -XVII și culturalizarea în limba română*, în *Revista Transilvania* serie nouă, 2012, nr. 5-6, p. 24.28, ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

Otilia Urs, *Istoriografia coresiăna (III). Bibliografia aspectelor lingvistice ale tipăriturilor coresiene*, în *Revista Transilvania*, serie nouă, 2012, nr. 9, p. 28-33. ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

Otilia Urs, *Prețul legăturilor de carte în însemnările din fondul CRV al Bibliotecii Academiei Române din Cluj-Napoca*, în curs de apariție în *Libraria. Studii și cercetări de bibliologie*. Anuar, vol. XI, Târgu-Mureș, 2012. ISSN 1583-4468.

<http://www.bjmures.ro/publicatii/anuare/AnuarX-2011/AnuarX.htm>

Otilia Urs, *Însemnările de carte în Fondul de Carte românească veche din Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca* în curs de apariție în *Revista Transilvania*, ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

Anca Elisabeta Tatay, *Gravurile în metal din cartea lui I. H. Kampe, „Descoperirea Americii”, Buda, 1816*, în *Libraria*, nr. X, 2011, p. 176-187 (indexată în EBSCO).

Anca Elisabeta Tatay, *Ipostaze ale femeii în gravurile Calendarului de la Buda din 1817*, în *Revista Transilvania*, serie nouă, 2012, nr. 4, p. 79-88. ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

Anca Elisabeta Tatay, *Gravurile Evangheliei de la Buda din 1812*, în *Revista Transilvania* serie nouă, 2012, nr. 5-6, p. 86-91, ISSN 0255 0539; Acreditare CNCS B, indexare SCOPUS.

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

Ana Maria Roman Negoj, Ioan Cristinel Roman Negoj, *Surse ale mitului bunului împărat. „Iosif al II-lea și Curtea sa” – un roman istoric de Luise Mühlbach*, în *Revista Transilvania* serie nouă, 2012, nr. 5-6, p. 92-96, ISSN 0255 0539; Acordare CNCS B, indexare SCOPUS.

http://www.revistatransilvania.ro/nou/ro/anul-editorial-2012/cat_view/48-anul-editorial-2012.html

2.3 Studii, articole în volumele unor conferințe

2.3.1 Internaționale

Eva Mârza, *Trnavské tlače v sedmohradských knižniciach 19. storočia: „CATALOGUS BIBLIOTHECAE MONASTERII BALASFALVENSE, AD SANCTISSIMAM TRINITATEM”*, Conferința internațională organizată la Trnava, Slovacia cu ocazia aniversării celor 375 de ani de la înființarea Universității cu titlul *Trnavská univerzita vo svetle dejín (Universitatea de la Trnava în lumina istoriei)*, desfășurată între 29.09.-1.10.2010 <http://nzs.trnava.sk/?q=node/281>

Publicare în Alžbeta Hološová un Koll. *Die Tyrnauer Universität im Licht der Geschichte*, Kraków-Trnava, 2012, p. 373-382. ISBN 978-83-7490-479-7.

Eva Mârza, *Slovakistika v Rumunsku (2008-2010) Výberová bibliografia*, în *Udalosti 23. augusta 1944 v Rumunsku a Slovenské národné povstanie z 29. augusta 1944*, Zborník príspevkov z 9. Komisie historikov Slovenska a Rumunsku, 19-23.09.2011, Banská Bystrica/Alba Iulia, Muzeu Slovenského Národného Povstania, 2012, p. 140-144, 158-161.

Anca Elisabeta Tatay, *Vienna, Buda, the Romanian Area – Circulation Route of the Engraving (1780-1830)*, în *Austrian Influences and Regional Identities in Transylvania*, Edited by: François Bréda, Valentin Trifesco, Luminița Ignat-Coman, Giordano Altarozzi, Bratislava, Editura Ab Art, 2012, p. 75-88.

2.3.2 Naționale

Niculina Iacob, Ioan Chindriș, *Un primat literar: Imitatio Christi a lui Thomas Kempis, în trei variante românești la Blaj*, în vol. *Școala Ardeleană VI*, Editura „Episcop Vasile Aftenie”, Oradea, 2012 (ISSN 2247 – 5249), p. 47-78; (comunicare prezentată la Simpozionul național „Școala Ardeleană”, ediția a VI-a, Oradea, 18-19 mai 2012.

<http://www.scoalaardeleana.ro/index.php?id=33>

Ioan Chindriș, Niculina Iacob, *Plângerea mănăstirii Silvașului. O recitare actuală după manuscris*, în vol. *Școala Ardeleană VII*, Editura „Episcop Vasile Aftenie”, Oradea, 2012 (ISSN 2247 – 5249), p. 25-46.

Otilia Urs, *Cartile românești vechi din biblioteca lui Timotei Cipariu*, în „Școala Ardeleană”. Anuar, vol. VI, Oradea, 2012, p. 119-128. ISSN 2247-5249 și ISSN-L 2247-5249.

Anca Elisabeta Tatay, *Frontispicii și viniete religioase folosite pentru decorarea tipăriturilor românești de la Buda (1780-1830)*, în „Școala Ardeleană”, Anuar, vol. VI, Oradea, 2012, p. 79-98. ISSN 2247-5249 și ISSN-L 2247-5249.

2.4 Cărți publicate în edituri cu recunoaștere CNCS

Ioan Chindriș, Niculina Iacob, Ioan Budai-Deleanu în *mărturii antologice*, Editura Napoca Star, 2012, 669 p.; ISBN 978-973-647-852-9; editură recunoscută CNCS, cod CNCS – 9. Lucrare finanțată în cadrul proiectului.

Augustin Bunea, *Din istoria românilor. Episcopul Ioan Inocențiu Klein (1728–1751)*, Ediția a II-a, Realizată prin confruntarea cu manuscrisul original de Ioan Chindriș și Niculina Iacob și colectiv, Editura Napoca Star, 2012, 480 p. (cu studiu introductiv, note și glosar); ISBN 978-973-647-931-1; editură recunoscută CNCS, cod CNCS – 9.

2.5 Organizarea de manifestări științifice în domeniul temei proiectului.

Organizarea Conferinței naționale anuale “Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale”, Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia. Manifestare organizată în cadrul proiectului.

http://www.uab.ro/sesiuni_2012/bibliologie_2012/index.htm Organizatori: Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Facultatea de Istorie și Filologie Departamentul de Istorie, Arheologie și Muzeologie, Biblioteca Județeană “Astra”- Sibiu, Biblioteca Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca. Manifestare realizată în colaborare cu Biblioteca Națională a României Filiala Batthyaneum, Alba Iulia.

3. Publicitatea-vizibilitatea proiectului și a rezultatelor obținute

3.1 Lansarea volumului: Ioan Chindriș, Niculina Iacob, Ioan Budai-Deleanu în *mărturii antologice*, Editura Napoca Star, 2012, 669 p.; ISBN 978-973-647-852-9,

- a) la Biblioteca Județeană „Gh. Șincai” din Oradea, în ziua de 18 mai 2012.
- b) la Biblioteca Națională a României, în ziua de 21 iunie 2012.

-Lansarea volumului: Augustin Bunea, *Din istoria românilor. Episcopul Ioan Inocențiu Klein (1728–1751)*, Ediția a II-a, Realizată prin confruntarea cu manuscrisul original de Ioan Chindriș și Niculina Iacob, Editura Napoca Star, 2012, 480 p. (cu studiu introductiv, note și glosar); ISBN 978-973-647-931-1, la Muzeul de Istorie din localitatea Blaj, jud. Alba, în ziua de 23 noiembrie 2012.

-Lansarea volumului: Anca Elisabeta Tatay, *Din istoria și arta cărții românești vechi: gravura de la Buda (1780-1830)*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2011, în cadrul Conferinței naționale anuale "Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale", Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia.

-Lansarea volumului: Otilia Urs, *Catalogul cărții românești vechi din Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca*, Studiu introductiv Ioan Chindriș, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2011 în cadrul Conferinței naționale anuale "Bibliologie și patrimoniu cultural național: cartea românească veche (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale", Ediția a VI-a, 3-4 decembrie 2012 Alba Iulia.

3.2 În conformitate cu prevederile contractului de finanțare a fost creată pagina web a proiectului, cu rezumat în limba engleză, http://istorie.uab.ro/cercetare/recuperarea/recuperarea_index.html

Au fost făcute publice rezultatele financiare și științifice ale etapei I conform documentelor transmise la Autoritatea Contractantă. Au fost făcute publice CV-urile membrilor echipei. Pagina va fi actualizată periodic pe măsura obținerii rezultatelor semnificative în cadrul proiectului.

3.3 Toate publicațiile apărute până în prezent în cadrul proiectului respectă prevederile contractului cu privire la publicitatea finanțării, conform Contractului Art.10 alin. 10.15, „This work was supported by a grant of the Romanian National Authority for Scientific Research, CNCS – UEFISCDI, project number PN-II-ID-PCE-2011-3-0314”.

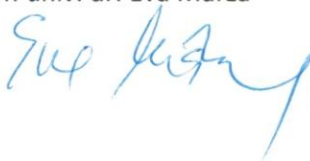
4. Alte activități necesare derulării proiectului

4.1 Eva Mârza: *Comisia istoricilor din România și Slovacia și cea de a X-cea reuniune: bilanț și evaluarea activității, identificarea de noi domenii de colaborare*; Cea de a X-a întrunire a Comisiei istoricilor din România și Slovacia, Banská Bystrica, 25-27 septembrie 2012 organizată de Academia Slovacă de Științe și Academia Română la Muzeul Național Slovac, din Banská Bystrica.

4.2 În vederea derulării în bune condiții a proiectului au fost demarate procedurile de achiziții de imobilizări corporale, obiecte de inventar și materiale consumabile. Acestea sunt detaliate în fișa de evidență a cheltuielilor efectuate în perioada de raportare.

Noutatea și consistența rezultatelor obținute în cadrul proiectului, pentru anul 2012-Etapa II (16.12.2011-15.12.2012), justifică și susțin continuarea cercetărilor și pentru anul 2013 în corespondență cu activitățile și obiectivele asumate prin Cererea de finanțare aprobată.

Director proiect,
Prof. univ. dr. Eva Mârza

Alba Iulia, 04.12.2012